

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2568

Received: 14/03/2025, Revised: 10/04/2025, Accepted: 06/05/2025

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แพรววนิต เพิ่มประเสริฐ*, เกวลิน ศीलพิพัฒน์

สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

E-mail: panwanning.preaw@gmail.com*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และ (5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารจัดการต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่งบประมาณ จำนวน 83 คน โดยแบ่งตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแบบของเพียร์สัน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า (1) ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ อยู่ในระดับสูง (2) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ อยู่ในระดับมาก (3) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับดี (4) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน และ (5) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน, งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2568

Received: 14/03/2025, Revised: 10/04/2025, Accepted: 06/05/2025

Factors Associating with the Efficiency of Budget Disbursement for Fiscal Year 2023 Provisional of Agencies under the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health

Preawwanit Permprasert*, Kevalin Silphiphat

Political Science, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

E-mail: panwanning.preaw@gmail.com*

*Corresponding author

Abstract

This study aimed to (1) examine the efficiency of budget disbursement for fiscal year 2023 provisional of agencies under the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health (2) Study factors related to knowledge of laws and budget regulations of agencies under the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. (3) examine management-related factors of agencies under the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health (4) Investigate the relationship between knowledge of laws and budget regulations and the efficiency of budget disbursement for fiscal year 2023 provisional of agencies under the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health, and (5) Examine the relationship between management factors and the efficiency of budget disbursement for fiscal year 2023 provisional of agencies under the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. The sample consisted of 83 budget officers selected using stratified sampling. Data were collected using a questionnaire and analyzed using statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient at a significance level of 0.05. The results showed that (1) the efficiency of budget disbursement for fiscal year 2023 provisional was at a high level. (2) The knowledge of laws and budgetary regulations was at a high level. (3) The management factors were at a good level. (4) Knowledge of laws and budgetary regulations had no statistically significant relationship with the efficiency of budget disbursement for fiscal year 2023 provisional, and (5) the management factors had a statistically significant relationship with the efficiency of budget disbursement for fiscal year 2023 provisional.

Keywords: Efficiency of Budget Disbursement for the Fiscal Year 2023 (Preliminary Phase), Annual Budget for the Fiscal Year 2023, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health

บทนำ

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ได้จัดทำขึ้นภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อนของสำนักงานงบประมาณ ที่ได้กำหนดให้หน่วยงานจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2566 – 31 พฤษภาคม 2567 ภายใต้กรอบวงเงินของแผนงานและรายการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว เนื่องจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกาศใช้บังคับไม่ทันวันเริ่มต้นปีงบประมาณ (สำนักงานงบประมาณ, 2566) ทำให้หน่วยงานทุกระดับจำเป็นต้องจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานไม่ตรงตามรอบปกติในการจัดทำงบประมาณ อีกทั้งผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ลดลงกว่าในปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามรอบปกติ

กระทรวงสาธารณสุขถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการได้รับงบประมาณด้านสังคมเพื่อนำมาดูแลสุขภาพประชาชน ซึ่งมีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยรับงบประมาณหลักที่ดูแลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยแบ่งหน่วยงานภายในเป็นกลุ่มภารกิจตามโครงสร้างองค์กรของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขออกเป็น 5 กลุ่มภารกิจ 1) ด้านบริหาร 2) ด้านพัฒนาการแพทย์ 3) ด้านพัฒนาการสาธารณสุข 4) ด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ 5) ด้านนันทนาการ ทั้งนี้ การจัดทำงบประมาณไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ยังขาดการจัดอบรมเกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณสำหรับการปฏิบัติงานในปีงบประมาณไปพลางก่อน ทำให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณของผู้ปฏิบัติงานภายในอาจไม่ตรงกับข้อกฎหมายและระเบียบในปัจจุบัน อีกทั้งการบริหารงานภายในมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารภายในอยู่เป็นประจำทุกปีทำให้แผนการทำงานจำเป็นต้องเปลี่ยนไปตามนโยบายของผู้บริหาร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการเบิกจ่ายงบประมาณ หน่วยงานจึงควรคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัย 2 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ ประกอบด้วย 1.1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 1.2) ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 1.3) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน และ Allen (1958) 2) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 2.1) การวางแผนงาน เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางการปฏิบัติ โดยต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินทรัพยากรที่มีอยู่ 2.2) การจัดองค์กร เป็นการจัดระเบียบและจัดสรรทรัพยากร ทั้งทรัพยากรมนุษย์และวัสดุ เพื่อทำงานตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2.3) การนำการปฏิบัติงาน เป็นการสร้างแรงจูงใจและการนำทีมงานโดยการเป็นผู้นำ เพื่อให้พนักงานทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ 2.4) การควบคุมงาน เป็นการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้ รวมถึงการปรับแก้หากมีข้อบกพร่อง โดย Peterson and Plowman (1953 อ้างถึงใน ธนภรณ์ พรหมราย, 2565) กล่าวว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน 1) คุณภาพของงาน จะต้องมีความถูกต้อง คือผู้ผลิตและผู้ใช้ได้ประโยชน์ คุ่มค่า มีความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานมีความถูกต้องได้มาตรฐาน และรวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพนั้นควรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร 2) ปริมาณงาน งานที่เกิดขึ้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานขององค์กรโดยมีผลงานที่ปฏิบัติได้ปริมาณตามที่เหมาะสมหรือเป็นไปตามที่เป้าหมายขององค์กรวางไว้ และต้องมีการวางแผนบริหารเวลา เพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนด 3) เวลา เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานกล่าวคือต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้อง เหมาะสมและทันสมัยมีการพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติงานให้รวดเร็วสะดวกมากยิ่งขึ้น 4) ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานทั้งหมดต้องเหมาะสมกับงาน จะต้องลงทุนน้อยได้ผลกำไรมากที่สุด หรือการใช้ทรัพยากรด้านการเงิน แรงงาน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และเกิดการสูญเสียให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ได้ทำการศึกษาในหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนกลางและหน่วยงานจัดตั้งภายใน เนื่องจากเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนในภาพรวมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงการบริหาร

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2568

Received: 14/03/2025, Revised: 10/04/2025, Accepted: 06/05/2025

จัดการภายในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้และช่วยสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดทำงบประมาณส่งผลให้ผลการเบิกจ่ายงบประมาณตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารจัดการต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่งบประมาณ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนกลาง และหน่วยงานจัดตั้งภายใน จำนวน 5 กลุ่มภารกิจ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 105 คน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 83 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและหาสัดส่วนภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเลือกจากประชากรตามกลุ่มภารกิจ ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	กลุ่มภารกิจ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ด้านบริหาร	28	22
2	ด้านพัฒนาการแพทย์	18	14
3	ด้านพัฒนาการสาธารณสุข	16	13
4	ด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ	17	13
5	ด้านนักบริหาร	26	21
รวม		105	83

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานปัจจุบัน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ คำถามเป็นลักษณะการตรวจรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ เป็นคำถามให้เลือกตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ เพียงคำตอบเดียว จำนวน 10 ข้อ

การแปลความหมายระดับคะแนนความรู้ในภาพรวม ดังนี้

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2568

Received: 14/03/2025, Revised: 10/04/2025, Accepted: 06/05/2025

ช่วงคะแนน	0 – 4	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจน้อย
	5 – 7	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
	8 – 10	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจมาก

การแปลความหมายระดับคะแนนความรู้ด้าน ดังนี้

ช่วงคะแนน	0 - 1	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจน้อย
	2	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
	3 – 4	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคำถามที่ประกอบไปด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 14 ข้อ มีการแปลความหมายตามเกณฑ์ของระดับคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน	1.00 – 2.33	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหารจัดการ ของหน่วยงาน ควรปรับปรุง
	2.34 – 3.67	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหารจัดการ ของหน่วยงาน พอใช้
	3.68 – 5.00	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหารจัดการ ของหน่วยงาน ดี

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งเป็นคำถามที่ประกอบไปด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 9 ข้อ มีการแปลความหมายตามเกณฑ์ของระดับคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน	1.00 – 2.33	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าหน่วยงานมีประสิทธิภาพ การเบิกจ่ายงบประมาณ อยู่ในระดับต่ำ
	2.34 – 3.67	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าหน่วยงานมีประสิทธิภาพ การเบิกจ่ายงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง
	3.68 – 5.00	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าหน่วยงานมีประสิทธิภาพ การเบิกจ่ายงบประมาณ อยู่ในระดับสูง

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนและความสอดคล้องของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม จากนั้นนำผลของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น ดัชนีที่ใช้แสดงค่าความสอดคล้อง เรียกว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item–Objective Congruence Index: IOC) โดยสรุปผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแบบสอบถาม พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 0.67 และ 1.00 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด โดยตรวจสอบข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความเข้าใจตรงกัน และตอบคำถามได้ตามความเป็นจริงทุกข้อ รวมทั้งข้อคำถามมีความเชื่อมั่นทางสถิติ จึงต้องนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ = 0.972 และ Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ = 0.926 จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำบัญชีรายชื่อหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนกลาง เพื่อตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายประชากร

2. แจกแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้

3. รวบรวมและติดตามแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม
 4. ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้
 5. ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ต่อไป
- การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา**

1. ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานปัจจุบัน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ระดับค่าเฉลี่ยใช้เพื่ออธิบายปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแบบของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยความสัมพันธ์มีทั้งทางบวกและทางลบ ตั้งแต่ -1 ถึง 1 สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ แยกตามรายด้าน

(n = 83)

ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
1. ด้านคุณภาพของงาน	3.94	0.64	สูง
2. ด้านปริมาณงาน	3.88	0.70	สูง
3. ด้านเวลา	3.86	0.76	สูง
4. ด้านค่าใช้จ่าย	3.86	0.69	สูง

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าหน่วยงานมีประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับสูง ซึ่งมีความคิดเห็นในด้านคุณภาพของงาน มากที่สุด ($\bar{X} = 3.94$ และ S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน ($\bar{X} = 3.88$ และ S.D. = 0.70) และมีความคิดเห็น 2 ด้านเท่ากัน คือด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่าย น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.86$ และ S.D. = 0.76) และ ($\bar{X} = 3.86$ และ S.D. = 0.69) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2568

Received: 14/03/2025, Revised: 10/04/2025, Accepted: 06/05/2025

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละของปัจจัยด้านด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย และระเบียบงบประมาณ แยกตามรายด้าน

(n = 83)

ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ ข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ	ระดับความรู้			$\bar{X}$	S.D.
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	42 (50.6)	32 (38.6)	9 (10.8)	2.39	0.71
2. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562	46 (55.4)	30 (36.1)	7 (8.4)	2.47	0.65
3. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน	57 (68.7)	20 (24.1)	6 (7.2)	2.77	0.85
รวม	49 (59.0)	28 (33.7)	6 (7.2)	7.63	1.69

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 0.76$ และ S.D. = 0.17) โดยมีระดับความรู้มาก 49 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 มีระดับความรู้ปานกลาง 28 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 และมีระดับความรู้น้อย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน มากที่สุด ($\bar{X} = 2.77$ และ S.D. = 0.85) โดยมีระดับความรู้มาก 57 คน คิดเป็นร้อยละ 68.7 มีระดับความรู้ปานกลาง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และมีระดับความรู้
น้อย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 รองลงมา คือ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 ($\bar{X} = 2.47$ และ S.D. = 0.65) โดยมีระดับความรู้มาก 46 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 มีระดับความรู้ปานกลาง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 และมีระดับความรู้
น้อย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 และมีความรู้ในด้านรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 น้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.39$ และ S.D. = 0.71) โดยมีระดับความรู้มาก 42 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 มีระดับความรู้ปานกลาง 32 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 และมี
ระดับความรู้
น้อย 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

วัตถุประสงค์ที่ 3 ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการบริหารจัดการ แยกตามรายด้าน

(n = 83)

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการบริหารจัดการ
1. การวางแผนการทำงาน	4.12	0.67	ดี
2. การจัดองค์กร	3.86	0.76	ดี
3. การนำการปฏิบัติงาน	3.85	0.77	ดี
4. การควบคุมงาน	4.00	0.68	ดี

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหารจัดการของหน่วยงานทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการทำงาน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.12$ และ S.D. = 0.67) 2) ด้านการควบคุมงาน ($\bar{X} = 4.00$ และ S.D. = 0.68) 3) ด้านการจัดองค์กร ($\bar{X} = 3.86$ และ S.D. = 0.76) และ 4) มีความคิดเห็นในด้านการนำการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.85$ และ S.D. = 0.77)

วัตถุประสงค์ที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(n = 83)

ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ	ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ	
	r	P
1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	-0.008	0.940
2. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562	-0.197	0.074
3. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน	-0.238*	0.030
รวม	-0.198	0.073

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณในภาพรวมกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีค่าความสัมพันธ์ ($r = -0.198$ และ $P = 0.073$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบเป็นไปในทิศทางตรงข้ามกัน และไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณในรายด้าน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และความรู้เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีค่าความสัมพันธ์ ($r = -0.008$ และ $P = 0.940$) และ ($r = -0.197$ และ $P = 0.074$) ตามลำดับ แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบเป็นไปในทิศทางตรงข้ามกัน และไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน มีค่าความสัมพันธ์ ($r = -0.238$ และ $P = 0.030$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ เป็นไปในทิศทางตรงข้ามกัน และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ที่ 5 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารจัดการต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารจัดการ กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(n = 83)

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ	
	r	P
1. การวางแผนการทำงาน	0.629**	0.000
2. การจัดองค์กร	0.714**	0.000
3. การนำการปฏิบัติงาน	0.637**	0.000
4. การควบคุมงาน	0.582**	0.000
รวม	0.720**	0.000

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการในภาพรวมกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์ ($r = 0.720$ และ $P = 0.000$) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับที่ค่อนข้างสูงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่นเดียวกับเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านการบริหารจัดการเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่าทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์ ($r = 0.629$ และ $P = 0.000$), ($r = 0.714$ และ $P = 0.000$), ($r = 0.637$ และ $P = 0.000$) และ ($r = 0.582$ และ $P = 0.000$) ตามลำดับ แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับที่ค่อนข้างสูงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาดังนี้

1. ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นวาระดับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม อยู่ในระดับสูง โดยด้านคุณภาพของงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากหน่วยงานส่วนใหญ่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้สำเร็จ ถูกต้องตามระเบียบ หลักเกณฑ์ ในขณะที่ด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเท่ากัน เนื่องจากในด้านเวลาหน่วยงานยังไม่สามารถนำเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงานให้การดำเนินงานรวดเร็วขึ้นได้อย่างเพียงพอ และในด้านค่าใช้จ่าย ถึงแม้ว่าหน่วยงานจะเบิกจ่ายงบประมาณได้สำเร็จตามที่วางแผนการปฏิบัติงานไว้ แต่ก็ยังคงมีงบประมาณเหลือจ่าย จึงทำให้ระดับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณในด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจาก เป็นหลักเกณฑ์ที่จำเป็นต้องศึกษาโดยเฉพาะในงบประมาณไปพลางก่อน สำหรับนำความรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดทำงบประมาณตลอดจนการเบิกจ่ายงบประมาณ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ดังกล่าวมากที่สุด ในขณะที่ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากความรู้ดังกล่าวเป็นความรู้พื้นฐานที่ผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณจำเป็นต้องรู้แต่ไม่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวมีน้อยที่สุด

3. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหารจัดการภาพรวม อยู่ในระดับดี โดยด้านการวางแผนการทำงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากหน่วยงานมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งการวางแผนการปฏิบัติงานยังมีการวางแผนให้สอดคล้องกับกระบวนการงบประมาณ จึงทำให้ระดับการบริหารจัดการในด้านการวางแผนการทำงานมากที่สุด ในขณะที่การนำการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเป็นประจำและความแตกต่างของอุปนิสัยผู้บริหารแต่ละคนต่างกัน อาจทำให้ลักษณะการบริหารแตกต่างกันและการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ระดับการบริหารจัดการในด้านการนำการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จากการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และความรู้เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 ไม่มีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งอาจเกิดจากการที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้พื้นฐานในข้อกฎหมายและระเบียบข้างต้นจากการทำงานด้านงบประมาณเป็นประจำ ในขณะที่ ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นหลักเกณฑ์ที่จัดทำขึ้นเฉพาะปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอาจมีความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ แต่ไม่ได้ใช้ความรู้นั้นในทางปฏิบัติสำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ หรืออาจมีอุปสรรคในกระบวนการทำงาน เช่น ความซับซ้อนของขั้นตอนการเบิกจ่าย การขาดแคลนทรัพยากร หรือการขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร การทำความเข้าใจในบริบทของการดำเนินงานจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาระบบการเบิกจ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต ทำให้กลุ่มตัวอย่างจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้การเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคพร ธีระจันทร์ และฐานพวงศ์ จุ้ยเปี้ยว (2564) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2564 โดยผลการศึกษาปัจจัยภายในภาพรวมด้านระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ มีค่าความสัมพันธ์ในระดับน้อย

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารจัดการต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผนการทำงาน การจัดองค์กร การนำการปฏิบัติงาน และการควบคุมงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับที่ค่อนข้างสูง กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการที่ดีในทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จะช่วยให้การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน มีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการภายในหน่วยงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคพร ธีระจันทร์ และฐานพวงศ์ จุ้ยเปี้ยว (2564) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2564 โดยผลการศึกษาปัจจัยในการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = 0.519$)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบงบประมาณ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขควรจัดหลักสูตรฝึกอบรมและการศึกษาที่เน้นความรู้เกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2568

Received: 14/03/2025, Revised: 10/04/2025, Accepted: 06/05/2025

2. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ประจำปีที่จะบรรลุประสงค์และตัวชี้วัดที่ชัดเจน รวมถึงการประชุมประจำเดือนเพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน โดยมีการสร้างคณะทำงานเฉพาะกิจที่รับผิดชอบการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งจะทำให้การประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการใช้เทคโนโลยีในการติดตามผล เพื่อเสริมสร้างทักษะให้กับผู้บริหารและบุคลากร รวมถึงการจัดทำคู่มือการดำเนินงานที่มีขั้นตอนชัดเจน เพื่อให้ทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น สัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเป็นข้อมูลเสริมและวิเคราะห์ผลร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ

2. ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณในปีงบประมาณปกติกับปีงบประมาณ ปลายง่อน เพื่อเปรียบเทียบผลและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณในปีปกติ และปีงบประมาณประกาศบังคับใช้ไม่ทันตามกำหนด

เอกสารอ้างอิง

- ธนภรณ์ พรณราย. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- ภคพร อีระจันทร์ และ ธาปนพงศ์ จุ้ยเปี้ยว. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2564*. กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์
- สำนักงบประมาณ. (2566). *หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566* ปลายง่อน. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2567 จาก https://bbstore.bb.go.th/cms/legal/previous_budget66.pdf
- Louis A. A. (1958). *Management and Organization*. New York: McGraw-Hill.
- Peterson, E. & Plowman, E. (1953). *Business Organization and Management*. Homewood Illinois: Richard D. Irwin